

РЕШЕНИЕ

№ 788

гр. София, 14.02.2014 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 15 състав, в публично заседание на 28.01.2014 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Полина Якимова

при участието на секретаря Ина Андонова и при участието на прокурора Димитров, като разгледа дело номер **12027** по описа за **2013** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. чл. 87 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) във връзка с чл. 145 и следващите от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Х. К. А., [дата на раждане] в [населено място], И., изразява недоволство от решение № 2342/ 11.11.2013 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците, с което е отказано да бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорващия.

В жалбата са въведени оплаквания, че актът е издаден при съществени нарушения на процесуални правила и противоречи на материалния закон. Подателят й сочи, че изпитва страх от преследване в страната на произхода си поради принадлежност към определена социална група по смисъла на чл. 10, ал. 1, буква „г” от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. за минималните стандарти за признаването и правото положение на гражданите от трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Х. К. А. се определя като принадлежащ към заможната средна класа на предприемачите в И.. Непознати за него лица, които свързва с Ал К., го отвлекли и го изтезавали в продължение на 10 дни, докато семейството му заплаща огромен откуп за освобождаването му. Отправил жалба в полицията заедно с доказателства, но получил отговор, че властите не могат да упражнят ефективен контрол и охрана. След освобождаването си от заложеността прекарал 2 месеца в дома да своя чичо. Година по-късно напуснал И..

Жалбоподателят подчертава, че отвличането и изтезаването на заможни хора от

средната класа в И. е широко разпространена практика в страната, позовавайки се на съобщения на публикация във вестник „I.“ и да доклад на Генералния секретар на О.. Поддържа, при отвличането е подложен на нечовешки мъчения и е жертва на изтезания, но административната преписка не съдържа данни да е преминал през процес на идентификация от интервюиращия за състоянието, в което се намира психически и физически. Сочи, че жертвите на изтезания са силно уязвима група по смисъла на Директива 2013/33/ЕС от 26 юни 2013 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила – в чл. 22 е въведено изискването за специална процедура за идентификация на уязвими групи, търсещи закрила със специфични нужди. Подобно изискване съдържа Директива 2003/9/ЕО от 27 януари 2003 година относно минималните норми за приемане в държави членки на лица, търсещи убежище. Липсата на идентификационен процес за уязвимостта на чужденеца по време на проведеното му производство за закрила, както и пропусъкът на административния орган да вземе предвид уязвимостта на кандидата при преценка на проведените с него интервюта води до порочност на самата процедура и взетото с нея решение.

Искането до съда, аргументирано подробно в съдебно заседание и в писмено становище по чл. 149, ал. 3 ГПК на адв. И., е за отмяна на акта.

Ответникът, председателят на Д., не ангажира становище по делото.

От фактическа страна се установява:

Началото на разглежданото производство е поставено на 21.02.2013 г., когато Х. К. А. се обърнал към Д. с искане за закрила. В проведено същия ден интервю чужденецът споделил, че е напуснал страната си в началото на м. септември 2012 г. легално, опитвайки за Т., където останал 5-6 дни. В Б. влязъл пеша, пресичайки границата не по установения ред, на 06.09.2012 г.

С решение № ДП 4082/ 05.07.2013 г. на оправомощен орган при Д. е образувано производство за предоставяне на статут в Република Б. на чужденеца. На 30.07.2013 г. му е връчена покана за интервю, насрочено за 07.08.2013 г., в рамките на което той разказал, че е учил до девети клас. Живее в Б., район Д., известен с религиозните си противоречия. На 26.06.2005 г. баща му е заплашен от въоръжена групировка и три дни по-късно е убит. Сочи, че на 14.04.2011 г. е отвлечен от терористична група, може би Ал К., и е държан в плен 10 дни. Похитителите му поискали от семейството 100 000 долара. За плащането на откупа се стигнало до продажба на жилището. След освобождаването си жалбоподателят останал в болница около 2 седмици. Обяснява отвличането си с имущественото положение на фамилията, собственик на 2 магазина за конфекция. След като приключило болничното му лечение, оспорващият отишъл при своя чичо, живеещ на 30 км от жилището му, където останал 5 месеца. По-късно се преместил при родителите на майка си. Счита, че оставането в семейното жилище би довело до опасност от нови посегателства. Изразява убеденост, че ако се завърне в И., ще бъде убит.

Преписката съдържа справка № 01 5574/ 22.10.2012 г. за обстановката в страната, отразена в годишния доклад за 2011 г. на А. И.; справка № 01 6376/ 30.11.2012 г. относно спазването на човешките права и рискови групи, справка относно актуалната обстановка в И. вх. № 01 1147/ 14.02.2013 г. сочещи известно подобрение на положението в страната, индичия за което е броят завръщащи се през 2011 г. вътрешно разселени лица и бежанци. През 2011 г. 28 230 иракчани са регистрирани като завърнали се от С. в сравнение с 29 135 души през 2010 г. и 2009 г. Процентът на

завърналите се вътрешно разселени лица остава по-висок от този на бежанците /74% от завърналите се през последните 12 месеца са вътрешно разселени лица, а 26 % са бежанци/. Б. е основната цел на завръщащите се – 66 % са регистрираните като вътрешно разселени, следва Д. с 27 %. Завърналите се бежанци в Б. през 2011 г. са 34 %, следван от Н. 12 % и К. 11 %.

В рамките на съдебното производство от жалбоподателя бяха представени удостоверение за постъпване и изписване от болница, издадено от отдел „Здравеопазване” [населено място], според което Х. К. А. М. е постъпил на 24.04.2011 г. и е изписан на 08.05.2011 г. – посочено е, че лицето е получило травма на коляното и рамото на лявата ръка, намушкан в раменете, подложен на изтезания от неизвестна терористична група в Б.. – направена е операция на коляното му, проведено е лечение на нараняванията по тялото и психиатрична помощ, тъй като е бил дрогиран.

На 29.06.2005 г. от отдел „Здравен и биостатистика” при Министерство на здравеопазването е издаден смъртен акт на починалия К. А. М. с отразено място на настъпване на смъртта Университетска болница Ал К. Б. – медицинското свидетелство за настъпване на смъртта е прострелване в гърдите.

На 08.05.2007 г. цитираното ведомство е издаден смъртен акт на У. К. А. с място на настъпване на смъртта Университетска болница Ал К. Б., прострелян в главата.

Според смъртни актове, съставени същия ден в същата университетска болница е починала И. К. А. простреляна в главата, а – М. У. К., прострелян в гърдите

Четири смъртни акта съдържат идентично отразяване „номер на свидетелството 056457.

Според удостоверение за иракско гражданство жалбоподателят е роден в [населено място] през 1992 г. баща му е К. А., а майка му – З. Р.

Приложени са разпечатки на достъпни в интернет данни за инциденти в И. http://news.ibox.bg/news/id_288314277 /относно серия от взривове, за които е съобщено на 16.12.2013 г./, относно убийство на телевизионна водеща, за което свидетелстват информационните агенции на 15.12.2013 г.

Писмените доказателства не се оспориха от ответника и съдът ги цени като подкрепящи тезата на жалбоподателя, че е бил подложен на мъчения през пролетта на 2011 г., както и относно причините за смъртта на неговите родственици. Неоснователно е възражението за съвпадащ номер на удостоверяващите настъпването на смъртта 4 писмени доказателства при липсата на данни относно спецификата на документооборота в страната на произхода на жалбоподателя.

Решение № 2342/ 11.11.2013 г. на председателя на Д. е съобщено на Х. К. А. с участието на преводач на 21.11.2013г. Жалбата, въз основа на която е образувано делото, е депозирана в администрацията на ответника на 03.12.2013 г. и е допустима.

При установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Решението е издадено от компетентен административен орган. Спазени са установената форма по чл. 59 АПК и особените процесуални изисквания за приобщаване на становище от Д..

От съществено значение за предоставяне на статут на бежанец съгласно ЗУБ и Ж. конвенция е съществуването на основателни опасения от преследване по причина на раса, религия, националност, политически убеждения или принадлежност към определена социална група. Преценката следва да конкретна. Задължение на искащия убежище е да представи необходимите елементи за оценка на истинността на

изброените факти и обстоятелства. След като достоверността на твърденията му бъде достатъчно добре установена, не е необходимо да се търсят детайлни потвърждения на изложените факти, съмненията следва да се разрешават в полза на искащия убежище, освен ако няма основателни причини това да не се прави. Фактите и обстоятелствата за целите на предоставянето на статут на бежанец следва да се оценяват в сътрудничество с молителя.

Понятието "преследване" по смисъла на чл.8, ал.4 и ал.5, дефинирано като нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, като съгласно ал. 5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, което би довело до извършване на деяния по чл.12, ал.1, т.1-3. За да може да се квалифицират като преследване по смисъла на чл. 8 ЗУБ, събитията, които са претърпени или представляват заплахата, трябва да: - са достатъчно тежки, според тяхното естество или повторение, или да представляват сериозно посегателство на правата на човека, например живота, свободата или физическата цялост, или след преглед на всички елементи в досието се установи, че те очевидно не позволяват на лицето, което ги е претърпяло, да продължи да живее в страната по произход, и - се основават на една от причините за преследване по чл. 8 раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политически убеждения. Понятието раса включва принадлежност към различни етнически групи. Като общо правило може да се приеме, че преследването е на расова основа, когато преследвачът възприема обекта на преследването като принадлежащ към друга расова група, различна от неговата, от което произтича действителна или въображаема разлика и това е мотивът на неговите действия. Хипотезата е неотнормирана към разглеждания случай - молителят не навежда каквито и да било доводи в тази насока. Религия - понятието религия може да се разбира в широк смисъл и да включва теистични, не теистични или атеистични вярвания. Преследването по религиозни причини може да приеме различни форми, от пълна забрана за практикуване на култа и религиозно образование до тежки дискриминационни мерки срещу лицата, принадлежащи към определена религиозна група. За да има преследване нахвърляването трябва да бъде достатъчно тежко. Х. К. А. не твърди преследване по отношение на религия. Националност - не трябва да се разбира изключително в смисъл на гражданство, но също така означава принадлежност към определена група поради културна или езикова идентичност или още чрез връзки с население на друга държава. Бежанската история на чужденеца не съдържа твърдения за осъществено преследване по отношение на неговата националност. Социална група - определена социална група е обикновено съставена от лица от една и съща среда, които имат еднакви навици или еднакъв социален статус и пр. Опасенията от преследване на това основание може често да се пресичат с опасения от преследване по други причини, например раса, религия или националност. Принадлежността към социална група може да бъде приписвана от преследвача на лицето или на групата, станали жертва на преследването. В разглеждания случай се инвокира преследване на чужденеца именно поради принадлежността му към определена социална група. Действително, преписката не съдържа данни оспорващи да е преминал през процес на идентификация от

интервюиращия за състоянието, в което се намира психически и физически, каквото предписание съдържа член 22 от Директива 2013/33/ЕС от 26 юни 2013 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила /20 дни след обнародването ѝ в ОВ на ЕС на 29 юни 2013 г. актът на съюзното право е приложим, включително спрямо датата, на която се е произнесъл председателят на Д./. Подобно изискване съдържа Директива 2003/9/ЕО от 27 януари 2003 година относно минималните норми за приемане в държави членки на лица, търсещи убежище.

Но административният орган не е подложил под съмнение бежанския разказ на иракския гражданин в частта му относно извършеното спрямо него през 2011 г. посегателство /изтезания по време на пленничество срещу откуп на висока стойност/. Ценил е тези данни като криминално деяние, а не като действие по преследване по смисъла по дефиницията на чл. 8, ал. 4 и 5 ЗУБ. В подкрепа на извода съдът съобрази и отсъствието на сведения след инцидента от 2011 г. молителят да е бил обект на посегателства поради принадлежността си към социалната група на заможните търговци. Той не е арестуван и осъждан в страната на произход. Изводът не се променя от необоснованите фактически изводи на ответника относно несъответствията между заявените от търсещия закрила факти броя на убитите му братя и еднаквия номер на актовете за смърт, довели до заключение за неправдоподобност на историята на Х. К. А.. Председателят на Д. не отрича достоверността на данните, че молителят е изтезаван – цитираното обстоятелство съдът приема за установено по несъмнен начин въз основа на медицинската документация, приобщена в съдебното производство. Липсата на други посегателства спрямо търсещия закрила в периода след инцидента от 2011 г. до напускане на страната по произхода му отрича тезата, че се касае за преследване поради принадлежност към определена социална група. Ето защо крайният извод за отсъствие на материалноправните предпоставки за предоставяне на бежански статут на жалбоподателя е правилен.

Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. С цел да се даде отговор относно наличието на предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, следва да се разгледат в сравнителен план трите вида „тежки посегателства“ по чл. 9, ал. 1 ЗУБ и да се съобрази и решение на Съда на Европейския съюз от 17 февруари 2009 г. по дело C-465/2007 г. Използваните в член 15, букви а) и б) от Директива 2004/83/ЕО относно минимални стандарти относно условията за предоставяне на статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила изрази „смъртното наказание“, „екзекуцията“, както и „изтезанието или нечовешкото или унизителното отнасяне или наказание, наложени на молител“, абсолютно идентични на тези, посочени в ЗУБ обхващат ситуации, при които молителят за хуманитарен статут е специфично изложен на опасността от определен вид посегателство. От друга страна, посегателството, дефинирано в член 15, буква в) от Директивата като изразяващо се в „тежки и лични заплахи срещу

живота или личността“ на молителя, обхваща една по-обща опасност от посегателство - по-скоро се имат предвид в по-широк план „заплахи срещу живота или личността“ на цивилно лице, отколкото определени насилия. Освен това тези заплахи са присъщи на обща ситуация на „въоръжен вътрешен или международен конфликт“. На последно място, разглежданото насилие в основата на посочените заплахи е квалифицирано като „безогледно“, термин, който предполага, че насилието може да се разпростира към лица без оглед на личното им положение. В този контекст изразът „лични“ трябва да се разбира като обхващащ посегателства, насочени срещу цивилни лица без оглед на тяхната самоличност, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи тежките заплахи, посочени в член 15, буква в) от Директивата. Това тълкуване, което е в състояние да осигури приложно поле, присъщо на член 15, буква в) от Директивата, не се опровергава от формулировката на съображение 26 от нея, според което опасностите, на които изобщо е изложено населението или част от населението на една страна, обикновено не представляват сами по себе си индивидуални заплахи, които могат да бъдат квалифицирани като тежки посегателства. Макар това съображение да предполага, че само обективното констатиране на свързана с общата ситуация в дадена страна опасност по принцип не е достатъчно за установяване, че прогласените в член 15, буква в) от Директивата условия са изпълнени по отношение на определено лице, неговата редакция чрез използването на изрече „обикновено“ все пак допуска хипотезата за извънредна ситуация, която би се характеризирала с толкова висока степен на опасност, че да съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че това лице индивидуално би се изложило на разглежданата опасност. И. характер на тази ситуация се потвърждава и от факта, че съответната закрила е субсидиарна и според общия смисъл на член 15 от Директивата, тъй като дефинираните в букви а) и б) от този член посегателства предполагат ясна степен на индивидуализация. Макар несъмнено да е вярно, че колективни фактори играят съществена роля за прилагането на член 15, буква в) от Директивата, в смисъл че съответното лице спада, както други лица, към кръг от потенциални жертви на безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт, това не променя факта, че тази разпоредба трябва да представлява обект на систематично тълкуване в съответствие с другите две посочени в член 15 ситуации и следователно трябва да се тълкува в тясна връзка с тази индивидуализация. В това отношение следва да се уточни, че колкото по-способен е евентуално молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение елементи, толкова по-ниска ще бъде степента на безогледно насилие, която се изисква, за да може той да търси субсидиарната закрила.

Съгласно посоченото решение на С. член 15, буква в) от Директивата във връзка с член 2, буква д) от същата директива трябва да се тълкува в смисъл, че: съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. Съществуването на въоръжен конфликт трябва да бъде признато с оглед прилагането на член 15, буква в, когато редовните въоръжени сили на дадена държава се сблъскват с една или повече въоръжени групи или когато се сблъскват две или повече въоръжени групи, без да е необходимо този конфликт да може да бъде квалифициран като въоръжен конфликт, който няма международен характер по смисъла на международното хуманитарно право и без интензитетът на въоръжените сблъсъци, равнището на организираност на наличните въоръжени сили и продължителността на конфликта да бъдат предмет на преценка, отделна от тази за степента на насилие, съществуващо на въпросната територия – решение от 30.01.014 г. на С. по дело C-285/2012г.

В чл. 75, ал. 2 ЗУБ е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут от страна на директора на Държавната агенция за бежанците се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. В конкретния случай това изискване е изпълнено, тъй като административният орган е извършил преценка на фактите и обстоятелствата, свързани с държавата по произход на лицето, търсещо закрила, в частност - предоставяне на хуманитарен статут. В решението на председателя на Държавната агенция за бежанците е направена преценка на ситуацията в страната, чрез позоваване на справка от дирекция „Европейски въпроси, международна дейност и европейски бежански фонд“ в Държавната агенция за бежанците. От приложената по преписката справка на Д. е видно, че е налице е обща ситуация на несигурност в И., но това не дава основание да се приеме, че степента на безогледно насилие в страната е достигнала онова ниво на опасност от тежки посегателства, което да е основание за предоставяне на хуманитарна закрила на базата на общата ситуация.

При горния анализ се налага изводът за липса на основания по чл. 146 от АПК, обуславящи унищожаемост на оспорения административен акт.

Мотивиран така, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Х. К. А., [дата на раждане] в [населено място], И.

срещу решение № 2342/ 11.11.2013 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците,

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14 - дневен срок от връчване на преписи на страните.

СЪДИЯ: